прогнозів, об'єми продажу живої екзотичної птиці та її м'яса значно збільшаться, починаючи з 2010 року. Отже, і рентабельність даного підприємства буде збільшуватись.

Для зниження рівня собівартості вирощування фазанів на дичефермі, ми пропонуємо вирощування бройлерів кросу Кобб-500 в зимовий період року, коли інкубаційне приміщення ферми вільне (інкубаційний цех використовується лише з квітня по жовтень). Першу партію бройлерів пропонуємо вирощувати з початку листопада. Весь жовтень у приміщенні - підготовчі роботи: дезінфекція, санація, вологе прибирання і провітрювання. Бройлери вирощуються 42 дні, потім 50% реалізується у живій вазі, а інші 50% – тушками птахів (забій бройлерів рекомендується проводити у забійному цеху господарства АТЗТ «Агро-Союз»). Після реалізації першої партії бройлерів заплановано тиждень на дезінфекцію та санацію. З 20 грудня починаємо вирощувати другу партію бройлерів. З 1-2 лютого вирощену птицю відправляємо на реалізацію. До кінця лютого готуємо приміщення для інкубації фазанів. З квітня починається інкубацію яєць, одержаних від фазанів (продуктивний період). При вирощування двох партій курчат-бройлерів (приблизно 1620 голів) можна отримати загальний прибуток 110808грн, при рівні рентабельності 74,4%, що на 35% перевищує ефективність вирощування на дичефермі лише мисливських фазанів. Таким чином ми не тільки зменшуємо собівартість одержаної продукції, а й отримуємо прибуток від реалізації живих бройлерів і їх тушок, а також фазанів.

Удосконалення менеджменту роботи дичеферми по вирощуванню фазанів в напрямку активного використання приміщень в зимовий (непродуктивний період), шляхом вирощування двох партій бройлерних курчат, дає можливість отримати високі прибутки, зменшити собівартість вирощування фазанів за цілий рік, підвищити економічну ефективність всього виробництва продукції на дичефермі.

РІДКІСНІ ДЕННІ ЛУСКОКРИЛІ ОКОЛИЦЬ СЕЛА ГОРА (ПОЛТАВСЬКОГО РАЙОНУ)

Карпенко Ю. Г.
Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

"Долина вся в квітах, над квітами рій строкатих метеликів – квітів літаючий рій..." Ці слова А.Майкова переносять кожного із нас в прекрасний світ рідної природи, світ вічних цінностей...

Лускокрилі – один із найбільших рядів комах, який нараховує приблизно 140 000 видів і по чисельності є четвертим серед них [2]. Кількість відомостей про видовий склад лускокрилих Полтавського району досить обмежена. Тому це є однією з вагомих причин по їх дослідженню. Проблема рідкісних і зникаючих видів метеликів стоїть досить гостро, адже вони є чуйними індикаторами змін довкілля, швидкими темпами змінюється чисельність лепідоптерофауни. Не секретом для всіх є те, що в наш час вчені прийшли до висновку, що зникнення будь-якого виду не лише з так званих корисних, а й пересічного може призвести до суттєвих змін в навколишньому природному середовищі.

Причини катастрофічних темпів зникнення метеликів, окремих їх видів різні, хоча виділити можна одну – цілеспрямована боротьба людини

з ними. Людям не подобається, що гусінь поїдає листя. І вони починають боротися з ними як хімічними, так і біологічними засобами. Особливої уваги заслуговує колекціонування та пов'язаний з цим збір красивих, рідкісних, привабливих, з комерційної точки зору, видів. У нас майже зникли такі надзвичайно красиві метелики, як мертва голова, павичеве око, махаон, які живляться тим, що злизують сік із дозрілих фруктів.

Після проведення дослідження було з'ясовано, що серед денних метеликів с. Гора іноді зустрічаються регіонально-рідкісні та червонокнижні види, що є поштовхом до подальшого детальнішого вивчення популяцій.

Село Гора розташоване поблизу обласного центра міста Полтави (3 км), де в значній мірі проявляються негативні антропічні техногенні впливи на умови зовнішнього середовища.

Ними виступають:

Заправна станція для автомобілів "ЕкоМетан";

Автомобільна магістраль Київ-Харків;

Залишкова дія фермерського господарства "Радгосп імені Т.Г.Шевченка";

Весняні паводки, які несуть відходи з міста Полтава, зокрема, з мікрорайону Левада;

Постійне забруднення біотопів існування метеликів відпочиваючими та мешканцями села;

Зменшення кормової бази для гусені, через викошування та меліорацію території;

Застосування інсектицидів при обробці городів та плодових садів.

Дослідження видового складу та біолого-екологічних особливостей денних лускокрилих проводилось впродовж весняно-літньо-осіннього періодів 2008-2009 років. Спостереження лускокрилих проводилися в денні години (10.00-17.00) у суху сонячну погоду.

В околицях села Гора нами було виявлено 47 видів денних метеликів, які належать до п'яти родин. За даними спостереження найбільш була представлена родина Сонцевики (Nymphalidae) – 25 видів, з них 1 вид (Apatura iris (Linnaeus, 1758) – Мінливець великий, Ірис) занесений до ЧКУ, статус: II категорія [3], 1 – регіонально-рідкісний (Inachis io (Linnaeus, 1758) – Сонцевик павичеве око, сонцевик павич), 1 вид перебуває під загрозою зникнення та у даний час вивчається Міжнародним союзом охорони природи [3], також під охороною Бернської конференції та занесений до "Червоної книги метеликів Європи" (Lopinga achine (Scopoli, 1763) – Осадець білозір) [1]; родина Білани (Pieridae) представлена 10 видами, з них 1 вид регіонально-рідкісний (Gonepteryx rhamni (Linnaeus, 1758) – Цитринець), з родини Синявці (Lycaenidae) на досліджуваній території спостерігалося 6 видів, 1 з них (Lycaena dispar ([Haworth], 1802) – Дукачик непарний) є зникаючим, його відтворення неможливе без здійснення спеціальних заходів [3] та перебуває під охороною Бернської конференції [1], родина Косатці (Papilionidae) представлена 2 видами, які занесені до ЧКУ (Papilio machaon (Linnaeus, 1758) – Косатець-ластівець, Махаон та Iphiclides podalirius (Linnaeus, 1758) – Косатець-вітринець, Подалірій) та мають II категорію [3], а родина Строкарки (Zygaenidae) – 4 видами.

Причинами, які змінюють чисельність популяцій метеликів за даними ЧКУ є: руйнування біотопів поширення видів (викошування і випалювання трав, вирубування природних лісів, зміна його породної структури, зокрема, знищення диких плодових дерев і чагарників, урбанізація); за-

стосування інсектицидів; вилов імаго і гусені колекціонерами.

Щоб зберегти чисельність популяцій метеликів потрібно: покращувати кормову базу гусені метеликів; обмежити використання інсектицидів; створювати ентомологічні заказники в місцях перебування рідкісних видів [3]; збільшити покарання за порушення закону України "Про Червону книгу України". вирощувати комах в інсектаріях – один із перспективних і безпечних для природи напрямків, котрий дозволяє не лише вивчення, а й зберігання рідкісних видів цих комах, зокрема тих, які зникають.

Екологічно чисте середовище, стала кількість тваринних і рослинних організмів – справа кожного. Ми повинні розробляти основні шляхи збереження матінки-природи, тому що це є одним із першочергових завдань для екологічно-свідомої нації.

Література

1. Некрутенко Ю., Чиколовець В. Денні метелики України. – К.: Видавництво Раєвського, 2005. – 232 с.
2. Определитель насекомых Европейской части СССР. В 5-ти т./ Под общей ред. ул.-кор. Ан. СССР Г.Я. Бей-Биенко. – Л.: Наука, 1969. – 710 с. Т. 4.1-6. Чешуекрылые, 1978-1981.
3. Червона книга України. Тваринний світ/ Під заг. ред. М.М.Щербака. – К.: "Українська енциклопедія" імені П.М.Бажана, Т. 1. 1994.– 461 с.

ОСОБЛИВОСТІ ЛІКУВАННЯ БДЖОЛИНИХ СІМЕЙ, ВРАЖЕНИХ ЄВРОПЕЙСЬКИМ ГНИЛЬЦЕМ

Кравченко Л. В., Закалюжний В. М.
Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

Все частіше пасіки Полтавщини потерпають від різноманітних хвороб.

Найчастіше реєструються такі, як вароатоз, європейський гнилець, нозе-матоз та аскосфероз.

Європейський гнилець (гнилець відкритого розплоду, доброякісний гнилець, кислий гнилець) – поширене інфекційне захворювання бджолиних сімей, що завдає серйозних збитків бджільництву. Шкодочинність цього захво-рювання в останні роки дуже суттєва. Так, при доброякісному гнильцеві розплід на окремих пасіках пошкоджується на 70 – 80 %. За таких умов приріст сімей до основних взятків та їх медопродуктивність незначні.

Збудником європейського гнильцю є один з таких мікроорганізмів як: Streptococcus pluton, Bac. alvei, Enterococcus faecalis (Str. apis), Bac. laterosporus (Bac. orheus).

Хвороба може протікати приховано, а може мати певні клінічні ознаки. За сприятливих умов збудник кислого гнильцю швидко поширюються від однієї бджолиної сім'ї до іншої, якщо не приділяти достатньої уваги лікувальним та санітарно-профілактичним заходам на неблагополучних пасіках. Основою оздоровлення бджолиних сімей від вказаного захворювання є чітке виконання ветеринарно-санітарних вимог та профілактично-лікувальних заходів [1].

До недавнього часу для лікування бджіл при виникненні європейського гнильцю застосовували в основному таку схему, яка включала згодо-